

Vörösmarty Mihály Katolikus Általános Iskola és Óvoda
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM tanterve
5-8. ÉVFOLYAM

Évfolyam	5.	6.	7.	8.
Heti óraszám	4	4	4	4
Éves óraszám	144	144	144	144

Az alapfokú képzés második szakaszában, az 5–8. évfolyamon, a nevelésnek-oktatásnak többszörös feladata és célja van.

Cél, hogy a diákok megértsék a nemzet, a szűkebb közösség és az egyes ember kapcsolatát. Megismerjék kultúrájukat, annak gondolati, erkölcsi tartalmait, esztétikai értékeit. Ennek révén szellemileg és érzelmileg is kötődjenek ahhoz. Korosztályuknak megfelelően tudják értelmezni múltjukat, jelen környezetüket, önmagukat. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy ennek a kulturális hagyománynak értői és később formálói legyenek.

Elengedhetetlen, hogy ebben a képzési szakaszban a tanulók biztos szövegértésre tegyenek szert.

Őrizték meg kíváncsiságukat, nyitottságukat, s váljanak olvasó emberekké. Olyan olvasó emberekké, akik a képzési szakasz végére már a művek elsődleges jelentése mögé látnak, azaz többféle olvasási és értelmezési stratégiával rendelkeznek, az általuk olvasott szövegeket képesek mérlegelve végig gondolni. Össze tudják kapcsolni a már meglévő ismereteiket az olvasott, hallott vagy a digitális szövegek tartalmával, képesek meglátni és kiemelni az összefüggéseket. Cél a gondolkodásra tanítás – a tanulók kíváncsiságának és alkotókedvének megtartásával.

A tantárgy tanításának kiemelt célja a tanulók műveltségi szintjének folyamatos növelése, melynek révén korosztályuknak, érettségüknek megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, s ezeket az ismereteket rendszerben látják, értelmezni tudják azokat.

Kreativitásuk olyan szintű fejlesztése, hogy az általuk tanult műfajokban, szövegtípusokban – a magyar nyelv és helyesírás szabályait tudatosan alkalmazva – képesek legyenek rövidszövegeket alkotni. Fejlődjék szókincsük, kifejezőkészségük. Az egyéni képességeikhez mérten tagolt, rendezett, áttekinthető írásképpel, egyértelmű javításokkal alkossanak megfelelő tartalmú és szerkezetű, hagyományos és digitális fogalmazásokat. Fejlődjék digitáliskompetenciájuk.

Cél, hogy a diákok különböző kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban is helyesen, szabatosan ki tudják fejezni önmagukat. Az anyanyelvi ismeretek mindenekelőtt nyelvhasználat tudatosítását és fejlesztését szolgálják, ide értve a tudatos szövegértési stratégiák kialakítását és a kommunikációs helyzethez illő megnyilatkozást, a toleráns nyelvhasználatot. Ismerjék a tananyag által előírt memoriterek, azokat értőn elő tudják adni.

Elérendő cél az önfejlesztés igényének kialakítása a tanulóknál. Az irodalmi művek sokfélesége biztosítja kíváncsiságuk felkeltését és megtartását, önmaguk megértésének lehetőségét.

Kiemelt feladat a tanulók segítése a tanulás tanításában.

A magyar nyelv és irodalom tanítása nemcsak műveltségátadást, kompetenciafejlesztést jelent, hanem érzelmi nevelést is. A diákok személyes boldogulásának, együttműködési képességeinek, társadalmi beilleszkedésének, kulturált viselkedésének érzelmi fejlődésük az alapja. Ebben a fejlődésben hatékony eszköz a hitre nevelés lehetőségeinek felhasználása, a hitismeretek tanítása. Cél, hogy lehetőség szerint minden magyarórán – a tananyaghoz kapcsolva – megjelenjenek a katolikus keresztény hit és vallás elemei.

A tanítási folyamat a tanulók irodalmi fogalomtárának folyamatos bővítésekor, a korosztály általános kognitív, érzelmi, érdeklődési sajátosságára épít.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 5-6. ÉVFOLYAM

Az 5–6. évfolyamon az anyanyelvi kultúra oktatásában alapvető cél és feladat az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb technikák, stratégiák megismerése és alkalmazása.

Kiemelt cél a tanulók szövegalkotási képességének fejlesztése: tudjanak fogalmazni különböző kommunikációs helyzeteknek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban, gyakorolják a szövegalkotást. Folyamatosan fejlődjenek íráskészségük, helyesírásuk.

Fontos cél, hogy a tanítási szakasz két éve alatt megalapozó tudást szerezzenek anyanyelvükről, törekedjenek arra, hogy anyanyelvüket szóban és írásban színvonalasan, a szöveggörnyezetnek és korosztályuknak megfelelően használják. Továbbá fejlődjenek ki az igényük a pontos és szabatos nyelvhasználatra.

A tudatos nyelvhasználat alapja az anyanyelv ismerete, a grammatikai ismeretek szövegközpontú elsajátítása. Ezek birtokában lehetséges a nyelvhasználattal kapcsolatos gyakorlati képességek fejlesztése. A hagyományos grammatikaoktatást szövegbe ágyazottan, aszövegek értelmezésében, a szövegalkotásban érdemes elsajátítaniuk.

Az 5-6. évfolyam nyelvtanoktatása elsősorban a helyesírás tudatosítására, a szövegértésre, a hagyományos és digitális kommunikáció-fejlesztésre összpontosít, illetve a nyelvi rendszer megismerésének kezdeti szakaszára (hangok, szavak, szóelemek). A nyelvi oktatás középpontjában a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll.

A nyelvi rendszer megismerése és tudatosítása tovább folytatódik. Kitüntetett cél a magyar nyelv írásban és szóban történő helyes használatára való törekvés, továbbá a szövegértés és szövegalkotás gyakoroltatása.

Az 5–6. osztály irodalomoktatásának alapvető célja, hogy megőrizze és tovább szélesítse az alsó tagozaton megalapozott szépirodalmi érdeklődést és tudást. A tanulók olyan szövegekkel találkoznak, amelyek témáiknál fogva hozzájárulnak személyiségük kibontakozásához, fejlődéséhez, tudatosítják nemzetükhöz, kisebb közösségükhöz tartozásukat, továbbá, amelyek megőrzik kíváncsiságukat, játékosságukat s olvasó, gondolkodó, közösségük iránt elkötelezettemberekké teszik őket. Mindezekben a drámajátéknak, mint anyagfeldolgozási módnak, kitüntetett szerepe van.

A témakörök tanításának célja a közvetlen személyes otthon fogalmán túl a tágabb értelemben vett kultúra mint otthon felfedeztetése. A tanulónak meg kell értenie és élnie a nemzeti, illetve a tágabb, saját kultúrkör ünnepeit (pl. egyéni és családi ünnepek, anyák napja, regionális ünnepek, karácsony).

Fontos ismernie e kulturális hagyománynak alapvető műveit. A szövegek ilyen irányú megközelítése segíti a tanulót annak felismerésében is, hogy az irodalmi művek nem csupán távoli történetek, hanem ezek a szövegek saját élete kérdéseikhez is kapcsolódnak.

Továbbra is fontos cél, hogy kultúránkat, annak alapvető alkotásait, bennük példateremtő hőseit megismerje, olvasó, a szöveg több rétegét megértő diákká váljon. A képzési szakasz végén már elvárt néhány szakirodalmi kifejezés (műfaj, szókép, alakzat, verselés) biztonságos ismerete. A tanulónak – korosztályának megfelelő szinten – már értenie és értelmeznie kell ezeket a műveket. Véleményét írásban és szóban is meg kell tudnia fogalmazni. Az órákon feldolgozandó szövegek nemzeti kultúránk alapját képező művek, továbbá a kortárs gyermekirodalom alkotásai.

A képzésnek ebben a szakaszában az irodalomtudomány fogalmai csupán olyan mértékben játszanak szerepet, amennyire azok a szövegek megértéséhez, feldolgozásához szükségesek.

5. ÉVFOLYAMON: MAGYAR NYELV 2 ÓRA, IRODALOM 2 ÓRA

6. ÉVFOLYAMON: MAGYAR NYELV 2 ÓRA , IRODALOM 2 ÓRA

AZ IRODALOM TANTÁRGYNÁL MINDEN TÉMAKÖR KIEMELT FELADATA AZ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI SZÖVEGÉRTÉS ÉS SZÖVEGALKOTÁS FOLYAMATOS FEJLESZTÉSE.

A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén beleépítjük az ismeretszerzés mellé a differenciált fejlesztést (felzárkóztatást, tehetséggondozást), a játékos gyakorlást és az értékeléseket is.

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám		
	5-6.	5.	6.
MAGYAR NYELV			
A kommunikáció alapjai	7	5	2
Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	13	9	4
Állandósult szókapcsolatok	6	4	2
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	34	30	4
Hangalak és jelentés	6	4	2
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	19	9	10
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és aszövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	50	4	42
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	4	2	2
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	9	5	4
MAGYAR NYELV összes óraszám:	144	72	72
Irodalom	5-6.	5.	6.
Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások	16	16	-
Petőfi Sándor: János vitéz	20	20	-
Szülőföld, táj – lírai és kisepikai alkotások	10	10	-
Prózai nagyepika – ifjúsági regény 1. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	4	4	-
Egy szabadon választott meseregény elemzése	4	4	-
Hősök az irodalomban	15	-	15
Arany János: Toldi	20	-	20
Szeretet, hazaszeretet, szerelem	12	-	12
Prózai nagyepika – ifjúsági regény 2. - Gárdonyi Géza: Egri csillagok	5	-	5
Szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény	3	-	3
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	9	5	4
Írásbeli szövegalkotás, szövegértés	26	13	13
Irodalom összes óraszám:	144	72	72
Magyar nyelv és irodalom összes óraszám:	288	144	144

Tananyagtartalom

Magyar nyelv

Magyar nyelv	
Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Kommunikáció alapjai	
A jelek világa	Az országunk jelképeinek eredete Történelmi jelképeink értelmezése A kommunikációs illemszabályok tudatosítása (üdvözlési szokások, SMS, chat)
A kommunikáció fogalma, tényezői	
A kommunikáció nem nyelvi jelei	
A kommunikációs kapcsolat	
A beszélgetés	
Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	
Hang és betű, az ábécé	Megelevenedett ABC (rajzok)
Betűrend, elválasztás	Beszédtechnika
Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve	Nyelvtörők
Helyesírásunk alapelvei: a szóelemzés elve	A magyar helyesírás értelemtükröző és értelem- megkülönböztető szerepe Helyesírási szótárak és helyesírási tanácsadó portálok használata
Helyesírásunk alapelvei: a hagyomány elve	
Helyesírásunk alapelvei: az egyszerűsítés elve	
Állandósult szókapcsolatok	
Szólások	A magyar szólások, szóláshasonlatok, közmondá- sok eredete: O. Nagy Gábor: Mi fán terem? Kiss Gábor: Magyar szókincstár Az állandósult szókapcsolatok szerepe a szövegépí- tésben (jelentésbeli és stilisztikai többlet)A digitális kommunikáció állandósultszókapcsolatai és azok stilisztikai, jelentésbeli kifejezőereje
Szóláshasonlatok	
Közmondások	
Szállóigék	
Köznyelvi metaforák	
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	
Hangképzés, fonéma	A hangképzés biológiája – digitális anyagok Beszédtechnika Madarak népnyelvi megnevezésének és hangjuknak összehasonlítása A személynévadás esztétikája Az összetett szavak kialakulása, jelentésváltozása, nyelvhelyességi kérdések Idegen elemű összetett szavak és nyelvhelyességi kérdéseik A szótő és a toldalékok helyes használata Nyelvi játékok: szóalkotási módok
A magánhangzók csoportosítása	
Magánhangzótörvények:	
Hangrend	
Illeszkedés	
Mássalhangzótörvények: Részle- ges hasonulás	
Írásban jelöletlen és jelölt teljes hasonulás	
Összeolvadás	
Rövidülés	
Kiesés	
A szavak szerkezete: Egy- szerű és összetett szavak	
Szótő és toldalékok	
A képző, a jel, a rag	
Hangalak és jelentés	
Egyjelentésű szavak	A hangalak és a jelentés szerepe az írásbeli és szóbeli megnyilatkozásban
Többjelentésű szavak	

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Azonos alakú szavak	Nyelvi humor Hangutánzó szavak a tanult idegen nyelvben
Rokon értelmű szavak	
Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak	
Hangutánzó, hangulatfestő szavak	
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
Felelet, szóbeli beszámoló, vázlat	Az írásbeli megnyilatkozások műfajai, műfaji jellegzetességei A szövegalkotás fázisai A szövegalkotás mint tanulási módszer Kreatív írás
A leírás	
Az elbeszélés	
A párbeszéd	
A levél (hagyományos, elektronikus)	
A plakát, a meghívó	
A jellemzés	
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	
A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat	Elméleti tananyag helyett gyakorlati feladatok: könyvtárak, múzeumok, kiállítások megtekintése
Sajtótermékek jellemző jegyei	
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	
Szóelemek, szófajok	Tulajdonnevek köznevesülése Köznevek tulajdonnévvé válása Történelmi ragadványnevek
Az ige fogalma	
Az igeidők	
Az igemódok	
Az ige ragozása	
A leggyakoribb igeképzők	
Az igék helyesírása	
A határozószó	
A főnév	
Személynevek és helyesírásuk	
A földrajzi nevek és helyesírásuk	
Az állatnevek, égitestek, márkanevek és helyesírásuk	
Az intézménynevek, címek, díjak és helyesírásuk	
A melléknév A melléknevek helyesírása	Melléknevek főnevesülése Melléknevek metaforikus jelentése Emberi tulajdonságok megjelenése az állandósult szókapcsolatokban
A számnév A számnév helyesírása	
A névmások A személyes és birtokos névmás A kölcsönös és visszaható névmás A mutató és kérdő névmás A vonatkozó, határozatlan és általános névmás	A számnévek megjelenése az állandósult szókapcsolatokban, mondókákban A névmások szerepe a mondat- és szövegépítésben Karinthy Frigyes: Tegeződés Többszófajúság Szófajváltás Az állandósult szókapcsolatok és a szófajok
Az igenevek: - A főnévi igenév	

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
- A melléknévi igenév - A határozói igenév	Hagyományos és digitális helyesírási szótárak és portálok használata
Viszonyszók, mondatszók	A szófajok használatának nyelvhelyességi kérdései

Irodalom

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Család, otthon, nemzet	
Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék	Nemes Nagy Ágnes: Bors néni könyve - részletek
Petőfi Sándor: Egy estém otthon Füstbe ment terv Magyar vagyok	Móra: Csalóka Péter Petőfi Sándor: Arany Lacinak
Arany János: Családi kör	Ágh István: Virágosat álmodtam
Kányádi Sándor: Nagyanyó-kenyér	Kányádi Sándor: Befagyott a Nyárád
Fehérlófia	Tündérszép Ilona és Argyélus
Az égig érő fa (magyar népmese)	
Arany János: Rege a csodaszarvasról	Attila földje (népmese)
Görög mítosz: Daidalosz és Ikarosz	
Bibliai történetek - A világ teremtése - Noé, - Jézus születése, - A betlehemi királyok	Az Édenkert története József Attila: Betlehemi királyok Jó- kai Mór: Melyiket a kilenc közül? Dávid és Góliát, további bibliai történetek
Petőfi Sándor: János vitéz	
Szülőföld, táj	
Petőfi Sándor: Szülőföldemen	Petőfi Sándor: Távolból Ady Endre: Föl-földobott kő
Petőfi Sándor: Az alföld	
Petőfi Sándor: Úti levelek (részlet)	
Nagy László: Balatonparton	
Weöres Sándor: Tájékp	
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	
Választható magyar ifjúsági vagy meseregény	
- Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér - Szabó Magda: Tündér Lala - Fekete István: A koppányi aga testamentuma - Fekete István: Bogáncs (Egy kiválasztása kötelező.)	
Hősök az irodalomban	
<i>Hagyomány és irodalom</i>	
Arany János: Mátyás anyja	Szimónidész: A thermopülei hősök sírfelirata
Arany János: A walesi bárdok	
Hősök-mondák:	
- Beckó vára vagy Csörsz árka - Szent László legendája vagy Lehel kürtje <i>A párok közül az egyik kötelező, a másik a választható.</i> - Kittenberger Kálmán: Oroszlánvadászataimból (részlet) vagy Széchenyi Zsigmond: Csui (részlet)	

Törzsanyag		Kiegészítő tananyag
Választható: - Torna vára (Felvidék) vagy Tordai hasadék (Erdély) vagy A Lendvai vár (Muravidék) vagy délvidéki Mátyás-mondák		
Irodalom és mozgókép Fazekas Mihály: Lúdas Matyi		
Arany János: Toldi		
Szeretet, hazaszeretet, szerelem		
Bibliai történetek - Mária és József története - Jézus tanítása a gyermekekről - (karácsonyi ünnepkör)	Ady Endre: Karácsony Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony Juhász Gyula: Karácsony felé Fekete István: Róráte Kányádi Sándor: Hattyúdál Reményik Sándor: A karácsonyfa énekel	
Kölcsey Ferenc: Himnusz	Lázár Ervin: Az élet titka (Eredeti üzenet) Radnóti Miklós: Nem tudhatom Szendrey Júlia: Magyar gyermek éneke	
Vörösmarty Mihály: Szózat		
Petőfi Sándor: Honfidal		
	Irodalom és mozgókép Hollós László–Dala István: Szerelmes földrajz/ vagy Rockenbauer Pál: Másfélmillió lépés Magyarországon (részlet, lehetőleg a saját régióról)	
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem	Kőmíves Kelemen Szer-elem a népdalokban: Tavaszi szél vizet áraszt A csitári hegyek alatt	
Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...		
Radnóti Miklós: Bájoló		
Gárdonyi Géza: Egri csillagok		
Választható világirodalmi ifjúsági regény		
Daniel Defoe: Robinson Crusoe vagy Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg		
Kötelező olvasmányok		
Petőfi Sándor: János vitéz		
Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk		
Választható magyar ifjúsági vagy meseregény: - Móra Ferenc: Csilicsali Csalavári Csalavér - Szabó Magda: Tündér Lala - Fekete István: A koppányi aga testamentuma - Fekete István: Bogáncs		
Arany János: Toldi		
Gárdonyi Géza: Egri csillagok		
Választható világirodalmi ifjúsági regény: - Daniel Defoe: Robinson Crusoe vagy - Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg		

Memoriterek

Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék
Petőfi Sándor: János vitéz (részletek)
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem
Arany János: Rege a csodaszarvasról (részlet)
Arany János: Családi kör (részlet)
Arany János: A walesi bárdok (részlet)
Arany János: Toldi (részletek)
Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.)
Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.)

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 7-8. ÉVFOLYAM

A 7–8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és a hitre nevelés elemeivel, a hitismeretek tanítása által megerősített érzelmi nevelés. Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 8.évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyarnyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat.

Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejteni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megérteni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelminevelésükre is.

A 7–8. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagnak a középpontjában az egyszerű és összetett mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.

A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 7–8. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek keresztény vonatkozásait, a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait (törekedve a vallásos témájú művek kiemelésére), és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

7.ÉVFOLYAMON: MAGYAR NYELV 2 ÓRA, IRODALOM 2 ÓRA

8.ÉVFOLYAMON: MAGYAR NYELV 2 ÓRA, IRODALOM 2 ÓRA

AZ IRODALOM ÉS NYELVTAN TANTÁRGYNÁL IS MINDEN TÉMAKÖR KIEMELT FELADATA AZ ÍRÁSBELI ÉS/ VAGY SZÓBELI SZÖVEGÉRTÉS ÉS SZÖVEGALKOTÁS FOLYAMATOS FEJLESZTÉSE. A témaköröknél megadott óraszámokba szükség esetén beleépítjük az ismeretszerzés mellé a differenciált fejlesztést (felzárkóztatást, tehetséggondozást), a játékos gyakorlást és az értékeléseket is.

TÉMAKÖRÖK ÉS TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

Témakör neve	Óraszám		
	7-8.	7.	8.
MAGYAR NYELV			
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	5	3	2
MONDAT A SZÖVEGBEN – EGYSZERŰ MONDAT RÉSZEI, MELLÉRENDELŐ SZÓSZERKEZET	50	50	
A MAGYAR NYELV TÁRSADALMI ÉS FÖLDRAJZI VÁLTOZATAI, SZÓALKOTÁSI MÓDOK – JÁTÉKOS FELADATOKKAL	5	-	5
Könyvtárhasználat	3	2	1
Készüljünk a felvételire!	30	-	30
Szövegértés, szövegalkotás	18	10	8
Összetett mondat a szövegben	14	-	14
Nyelvtörténet, nyelvrokonság – játékosan	4	-	4
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	15	7	8
Magyar nyelv összes óraszám:	144	72	72
IRODALOM			
KOROK ÉS PORTRÉK			
- A KÖZÉPKOR	6	6	-
- RENESZÁNSZ, HUMANIZMUS, REFORMÁCIÓ	16	16	-
- Irodalmunk a 17–18. században	7	7	-
- Klasszicizmus és romantika	30	30	-
Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény			
- Jules Verne: Kétévi vakáció vagy	3	3	-
- Tonke Dragt: Levél a királynak vagy			
- Mándy Iván: Az enyedi diák			
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében			
- Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	18	-	18
- Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	14	-	14
- „Vérző Magyarország” - Trianon	4	-	4
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében			
- Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	14	-	14
- Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	6	-	6
- Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	4	-	4
A 20. századi történelem az irodalomban			
II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956	6	-	6
Szórakoztató irodalom	5	-	3
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	5	10	3
Magyar irodalom összes óraszám:	144	72	72
Magyar nyelv és irodalom összes óraszám:	288	144	144

Tananyagtartalom

Magyar nyelvtan

Törzsanyag		Kiegészítő tananyag
Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése		
Kommunikáció szóban és írásban	Kommunikációs helyzetek paródiái, karikatúrái Hagyományos és digitális iskolaújság szerkesztése: műfajok, szerkesztők, szerkesztési elvek A reklám médiumai, műfajai, hatásai Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar	
Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő		
Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás		
Vita és érvelés		
Kommunikációs zavar		
A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai		
Reklám, hirdetés, apróhirdetés		
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek		
A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása	A mondatrészek és stilisztikai szerepük: - nominális és verbális stílus Vonzatok és mondat szerkezetek A vonzatok vizsgálata a tanult idegen - nyelvben, összevetése a magyar nyelv - sajátosságaival A szó szerkezetek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra A szóösszetételek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra	
Az állítmány		
Az alany		
A tárgy		
Határozók		
Hely-, idő-, állapot- és módhatározó		
Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél- és állandó határozó		
A jelzők		
Minőség-, mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)		
A mellé- és alárendelő szó szerkezet		
Az egyszerű mondat szerkezete		
Az egyszerű mondat helyesírása		
Szóképzés		
Alárendelő szóösszetételek		
Mellérendelő szóösszetételek		
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal		
A köznyelv és csoportnyelvek	A nagy magyar nyelvjárások hangtani, szó- készletbeli jellemzőinek összevetése digitális anyagok segítségével Torz mozaikszavak stílushatásai	
Nyelvjárások		
Ritkább szóalkotási módok		
Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések		
Könyvtárhasználat		
Készüljünk a felvételire!		

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői Az érv és a cáfolat	Érvtípusok Egyenes érvelés, inverz érvelés
Összetett mondat a szövegben	
A mellérendelő összetett mondat	A többszörösen összetett mondat Körmondatok az irodalmi művekben Az idézés fajtái
Az alárendelő összetett mondatok	
A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat	
Az összetett mondat helyesírása	
Az idézés	
Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	
A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint	A rovásírás írásjegyei, fellelhető rovásírásos nyelvm emlékeink A jövevényszavak jelentésváltozásai A nyelvújítás mulatságos túlkapásai
Nyelvünk eredete, rokonsága	
Nyelvtörténet, nyelvm emlékek	
Nyelvújítás	
Irodalom	
Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Korok és portrék	
Középkor	
István király intelmei Imre herceghez (részletek)	Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Árpád, Szent László)
Reneszánsz, humanizmus, reformáció	
Mesék Mátyás királyról: Hogyan került holló Mátyás király címerébe? (Kóka Rozália gyűjtése alapján)	Mátyás királlyá koronázása; Mesék Mátyás királyról: A kolozsvári bíró
Janus Pannonius: Pannonia dicsérete	Janus Pannonius: Egy dunántúli mandulafáról
	Bornemisza Péter: Siralmas énnékem Tinódi Lantos Sebestyén: Eger vár viadaljáról való ének (részletek)
Balassi Bálint: Egy katonaének	Balassi Bálint: Borivóknak való
Balassi Bálint: Hogy Juliára találta, így köszöne neki	Balassi Bálint: Adj már csendességet
Irodalom és színház vagy film kapcsolata A reneszánsz dráma Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy később tárgyalva: Molière: A képzelő beteg	

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Irodalmunk a 17-18. században	
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek: I./1-21.versszak)	Rákóczi-nóta, Buga Jakab éneke, Zöld erdő harmatát
Mikes Kelemen: Törökországi levelek (részletek)	Lévay József: Mikes Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (részletek: Rákóczy menekülése a börtönből)
Klasszicizmus és romantika	
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	Petőfi Sándor: Csokonai
Berzsenyi Dániel: Levéltöredék barátnémhoz	Áprily Lajos: Séta Debrecenben
Kölcsey Ferenc: Huszt	Csokonai Vitéz Mihály: Szegény Zsuzsi atábo-rozaskor
Kölcsey Ferenc: Emléklapra	Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) Lengyel
Kölcsey Ferenc: Himnusz	Dénes: Kossuth Lajos öröksége
Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek)	(történetek Széchenyi Istvánról: Az Akadémia alapítása; A hídvám)
Vörösmarty Mihály: Szózat	Lengyel Dénes: Kossuth Lajos öröksége (tör-ténetek Kossuth Lajosról: A sorsfordító kabát)
Vörösmarty Mihály: Ábránd	Kossuth-nóta
Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem	Jókai Mór: A magyar nemzet története regényes rajzokban (Kossuth Lajos – részlet)
Petőfi Sándor: Nemzeti dal	Vörösmarty Mihály: Petike
Petőfi Sándor: Szeptember végén	Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet
Arany János: A fülemile	Petőfi Sándor: Reszket a bokor, mert...
Arany János: A tölgyek alatt vagy Epilógus	Petőfi és Arany levelezése – részletek
	Arany János: V. László
	Arany János: Szondi két apródja
Jókai: A huszti beteglátogatók	Irodalom és film kapcsolata
Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa	Jókai Mór: A kőszívű ember fiai
Mikszáth Kálmán: A néhai bárány	Mikszáth Kálmán: A Balóthy-domínium
Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák	Mikszáth Kálmán: A beszélő köntös
Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	
Jules Verne: Kétévi vakáció vagy Tonke Dragt: Levél a királynak vagy Mándy Iván: Az enyedi diák vagy Csukás István: Vakáció a halott utcában	
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...	Ady Endre: Ember az embertelenségben
Ady Endre: Őrizem a szemed	Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn
Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba	Babits Mihály: A második ének (részlet)
Babits Mihály: Adáz kutyám	Kosztolányi Dezső: Akarsz-e játszani?
Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom	Kosztolányi Dezső: Ének a fiatalokról
	Juhász Gyula: Anna örök
	Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
Juhász Gyula: Milyen volt...	Tóth Árpád: Láng
Dsida Jenő: Hálaadás	Dsida Jenő: Kalendárium szonettekben (részlet)
József Attila: Rejtelmek	Dsida Jenő: Születésnap i köszöntő édesanyámnak
József Attila: Kertész leszek	József Attila: Szeretném, ha vadalmafa lennék
József Attila: Születésnapomra	József Attila: Istenem
Reményik Sándor: Templom és iskola	Áprily Lajos: A rím
Áprily Lajos: Március	Radnóti Miklós: Hetedik ecloga
Radnóti Miklós: Nem tudhatom	
Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	
Kós Károly: Az országépítő (részlet)	Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem (részletek) Móricz Zsigmond: Hét krajcár Móricz Zsigmond: A fillentő
Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály	
Móricz Zsigmond: Pillangó vagy Légy jó mindhalálíg	
Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet)	
Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet)	
Nyirő József: Uz Bence (részlet)	
„Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	
Reményik Sándor: Mi a magyar?	Babits Mihály: Hazám Babits Mihály: Áldás a magyarra Juhász Gyula: Trianon Juhász Gyula: Testamentum Ka- rinthy Frigyes: Levél (részlet) Márai Sándor: Napló (részlet)
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	
Szabó Lőrinc: Tücsökgzene (részletek)	Nagy László: Az én szívem Nemes Nagy Ágnes: Félelem Csoóri Sándor: Szomorúság
Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet	
Weöres Sándor: A társ	
Kányádi Sándor: Két nyárfa	
Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére	
Wass Albert: Üzenet haza (részlet)	
Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	
Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér (részlet)	Mándy Iván: Tájak, az én tájaim (részlet)
Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet)	Illyés Gyula: Hősökről beszélek (részlet)
Örkény István: Egyperces novellák (részletek)	
Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	
Irodalom és színház vagy mozgókép Egy szabadon választott drámai alkotás	
A 20. századi történelem az irodalomban	
Világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956	
Irodalom és mozgókép Szabó Magda: Abigél	
Pilinszky János: Francia fogoly (részlet)	Pilinszky János: Harbach, 1944

Törzsanyag	Kiegészítő tananyag
	Anna Frank naplója
Choli Daróczi József: Dal	Lakatos Menyhért: Még mindig siratunk
Irodalom és mozgókép George Orwell: Állatfarm	
Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)	Márai Sándor: Mennyből az angyal Tamási Lajos: Piros a vér a pesti utcán
Szórakoztató irodalom	
Irodalom és mozgókép Agatha Christie egy Poirot-novellája	Agatha Christie: Tíz kicsi néger
Kötelező olvasmányok	
Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa	
Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője vagy A két koldusdiák	
Mikszáth Kálmán: A néhai bárány	
Móricz Zsigmond: Pillangó vagy a Légy jó mindhalálig	
William Shakespeare: Szentivánéji álom vagy Romeo és Júlia vagy Molière: A képzelt beteg	
Szabó Magda: Abigél	
Memoriterek	
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez	
Kölcsey Ferenc: Himnusz – teljes szöveg	
Kölcsey Ferenc: Huszt	
Kölcsey Ferenc: Emléklapra	
Vörösmarty Mihály: Szózat – teljes szöveg	
Petőfi Sándor: Nemzeti dal	
Petőfi Sándor: Szabadság, szerelem	
Petőfi Sándor: Szeptember végén	
Ady Endre: Őrizem a szemed (részlet)	
Reményik Sándor: Templom és iskola (részlet)	
József Attila: Születésnapomra (részlet)	
József Attila: Mama	
Radnóti Miklós: Nem tudhatom (részlet)	
Kányádi Sándor: Két nyárfa (részlet)	

MAGYAR NYELV 5. ÉVFOLYAM

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör	Óraszám
A kommunikáció alapjai	5
Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	9
Állandósult szókapcsolatok	4
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	30
Hangalak és jelentés	4
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	9
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	4
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	5
Összes óraszám:	72

Témakör: A kommunikáció alapjai

Óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben – A nyelv zenei kifejezőeszközeinek megismerése, alkalmazása – A hallás utáni szövegértési készség fejlesztése – A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése – A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása – A kommunikáció tényezőinek megismerése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek felismerése, alkalmazása – A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása	– természetes jelek, – mesterséges jelek, – jelrendszerek, – feladó, címzett, üzenet, – kód, – csatorna, – beszédhelyzet, – arcjáték, gesztusok, – testhelyzet, – külső megjelenés, – térköz; – hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, – csend, – megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, – kérdés, kérés	– Ének-zene, – Testnevelés, – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház – Hittan – Történelem

Témakör: Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan

Óraszám: 9 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az alapvető helyesírási szabályok megismerése (kiejtés elve, szóelemzéselve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve)	– hang és betű – ábécé, – helyesírási alapelv (kiejtés elve,	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban	– szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) – elválasztás, – helyes kiejtés, – nyelvi normáknak megfelelő mondatalkotás, – határozóragok megfelelő használata	– Természettudomány, – Hittan

Témakör: Állandósult szókapcsolatok

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása – Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése – A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal – A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása – Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése – A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal	– állandósult szókapcsolat, – szólás, szóláshasonlat, – közmondás, – szállóige, – köznyelvi metaforák	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan

Témakör: A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak
Óraszám: 30 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése – A nyelvi elemzőkészség fejlesztése – A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai – A szavak szerkezetének felismerése – A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, elkülönítése – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepének megfigyelése a kommunikációban – Az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerése – Nyelvi játékok, szójátékok, szóalkotás különféle módjainak megismerése, digitális programok használatával is	– beszédhang, – fonéma, – magánhangzó, – mássalhangzó, – hangkapcsolódási szabályszerűségek, – szó, szóelem, – egyszerű szó, – összetett szó	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan

Témakör: Hangalak és jelentés

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A hangalak és a jelentés kapcsolatának, illetve a jelentésmezőnek a felismerése – Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentése, felismerése – Gyakorlatszerzés a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében	– egyjelentésű, – többjelentésű, – hasonló alakú, – ellentétes jelentésű, – hangutánzó, – hangulatfestő szavak, – jelentésmező	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Témakör: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Óraszám: 9 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Szövegű, értő szövegolvasás gyakorlása – Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása – Reflektálás a szöveg tartalmára – Olvasási stratégiák alkalmazása – A szóbeli és írásbeli szövegalkotásikészség fejlesztése – A kreatív írás gyakorlása – Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata	– elbeszélés, – leírás, – feleletterv, – felelet, – szóbeli beszámoló, – vázlat, – jellemzés, – levél, – elektronikus levél, – plakát, – meghívó, – könyvismertető	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Szövegtípusok I. feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat jellemzőinek felismerése, alkalmazása – Szövegtípusok II. elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail jellemzőinek felismerése, alkalmazása – Szövegtípusok III. plakát, meghívó jellemzőinek felismerése, alkalmazása – Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztésszabályok ismerete		

Témakör: Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

Óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés – Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken – Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása – Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel – Részvétel múzeumpedagógiai éskönyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán – Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése – Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról	– könyvtár, – katalógus, – digitális adattárak, – múzeum, – kiállítás – gyűjtemény, – sajtó, – folyóirat, – rovat, – célcsoport, – könyvismertetés	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

MAGYAR NYELV 6. ÉVFOLYAM

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör:	Óraszám
A kommunikáció alapjai	2
Helyesírás, nyelvhelyesség – játékosan	4
Állandósult szókapcsolatok	2
A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	4
Hangalak és jelentés	2
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	10
Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	42
Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei	2
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	4
Összes óraszám:	72

Témakör: A kommunikáció alapjai

Óraszám: 2 óra – az 5. évfolyamon tanultak ismételése

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek megismerése, alkalmazása és üzenetének felismerése a mindennapi beszédhelyzetekben – A nyelv zenei kifejezőeszközeinek megismerése, alkalmazása – A hallás utáni szövegértési készség fejlesztése – A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése – A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása – A kommunikáció tényezőinek megismerése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek felismerése, alkalmazása – A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása, alkalmazása	– természetes jelek, mesterséges jelek, jelrendszerek, – feladó, címzett, üzenet, – kód, – csatorna, – beszédhelyzet, – arcjáték, gesztusok, testhelyzet, – külső megjelenés, – térköz; – hangsúly, hanglejtés, tempó, hangerő, szünet, – csend, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, – kérdés, kérés	– Ének-zene, – Testnevelés, – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház, – Hittan – Történelem

Témakör: Helyesírás, nyelvhelyesség játékosan

Óraszám: 4 óra – az 5. évfolyamon tanultak ismételése

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az alapvető helyesírási szabályok megismerése (kiejtés elve, szóelemzés)	– hang és betű, ábécé, – helyesírási alapelv	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) – A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben, és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban	– kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve – elválasztás, – helyes kiejtés, – nyelvi normáknak megfelelő mondatalkotás, – határozóragok megfelelő használata	– Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Témakör: Állandósult szókapcsolatok

Óraszám: 2 óra – az 5. évfolyamon tanultak ismétlése

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása – Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése – A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal – A szókincsfejlesztése, a nyelvhelyességi szabályok alkalmazása – Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, szerkezetének, használati körének megfigyelése – A leggyakoribb mindennapi metaforák jelentésszerkezetének megfigyelése a beszélt és írott szövegekben – játékos gyakorlatokkal	– állandósult szókapcsolat, – szólás, szóláshasonlat, – közmondás, – szállóige, – köznyelvi metaforák	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan

Témakör: A nyelvi szintek: a beszédhang, a fonéma, a szóelemek, a szavak, az összetett szavak

Óraszám: 4 óra – az 5. évfolyamon tanultak ismétlése

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése – A nyelvi elemzőképesség fejlesztése – A beszédhangok képzésének megismerése, csoportosításának alapjai – A szavak szerkezetének felismerése – A főbb szóelemek és funkciójuk (képző, jel, rag) felismerése, elkülönítése – A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepének megfigyelése a kommunikációban – Az alapszófajok (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismerése – Nyelvi játékok, szójátékok, szóalkotáskülönböző módjainak megismerése, digitális programok használatával is	– beszédhang, fonéma, – magánhangzó, mássalhangzó, – hangkapcsolódási szabályszerűségek, – szó, szóelem, – egyszerű szó, összetett szó	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Témakör: Hangalak és jelentés

Óraszám: 2 óra 5. évfolyamon tanultak ismétlése

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A hangalak és a jelentés kapcsolatának, illetve a jelentésmezőnek a felismerése – Az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és ahangulatfestő szavak jelentése, felismerése – Gyakorlatszerzés a szavak jelentésviszonyainak sokféleségében	– egyjelentésű, többjelentésű, hasonló alakú, ellentétes jelentésű, hangutánzó, ahangulatfestő szavak, – jelentésmező	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Témakör: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban

Óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Szövegű, értő szövegolvasás gyakorlása – Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása – Reflektálás a szöveg tartalmára – Olvasási stratégiák alkalmazása – A szóbeli és írásbeli szövegalkotásikészség fejlesztése – A kreatív írás gyakorlása – Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata – Szövegtípusok I. feleletterv, felelet, szóbeli beszámoló, vázlat jellemzőinek felismerése, alkalmazása	– elbeszélés, – leírás, – feleletterv, felelet, – szóbeli beszámoló, – vázlat, – jellemzés, – levél, elektronikus levél, – plakát, – meghívó, – könyvismertető	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Szövegtípusok II. elbeszélés, leírás, jellemzés, könyvismertetés, hagyományos levél, elektronikus levél: e-mail jellemzőinek felismerése, alkalmazása – Szövegtípusok III. plakát, meghívó jellemzőinek felismerése, alkalmazása – Helyesírási és a szövegtípusoknak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályok ismerete		

Témakör: Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók

Óraszám: 42 ÓRA

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Helyesírási készség fejlesztése – A szójelentés, a metaforikus jelentés, a több szófajúság megismerése – A szavak jelentésbeli szerepe és gyakorlati alkalmazása a szóbeli és írásbeli kommunikációban – A szófajok felismerése helyes leírása a mondatban és a szövegben: ige, főnév, számnév, határozószó, igenevek, névmások, viszonzók, mondatok – Az iskolai helyesírási segédeszközök: szótár, szabályzat és helyesírási portálok önálló használata – Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása – Szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése – Reflektálás a szöveg tartalmára – A szöveghű és értő szövegolvasás gyakorlása – A hagyományos és a digitális íráshasználat fejlesztése – A kreatív írás gyakorlása – A helyesírási készség fejlesztése – A mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése – A nyelvi elemzőkészség kialakítása	– szó, szóelem, – szófajok: ige, – főnév, melléknév, számnév, – határozószó, – igenevek, – névmások, – viszonzók, – mondatok	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan,

Témakör: Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei

Óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés	– könyvtár, – katalógus, – digitális adattárak, – múzeum,	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken – Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása – Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel – Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson, és az azt előkészítő osztálytermi órán – Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése – Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról	– kiállítás, gyűjtemény, – sajtó, – folyóirat, – rovat, – célcsoport, – könyvismertetés	– Természettudomány, – Hittan,

MAGYAR NYELV 7. ÉVFOLYAM

A témakörök és tevékenységek áttekintő táblázata:

Témakör	Óraszám
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	3
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, mellérendelő szószerkezet	50
Könyvtárhasználat	2
Szövegértés, szövegalkotás	10
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	7
Összes óraszám:	72

Témakör: A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

Óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A problémamegoldó gondolkodásfejlesztése – A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben – A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása – A szövegértési készség fejlesztése – A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása – Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése – a krisztuskövető értékrend nézőpontjából is – Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával, kiegészítve a katolikus keresztény ismeretek autentikus forrásaival és eszközeivel – A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése; a keresztény médiumok – A kommunikációs zavar felismerése, javítása – Vita- és érvelési kultúra elsajátítása – A közéleti beszédformák felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd felismerése és alkalmazása vallásos nyelvi fordulatokkal való gazdagítása	– tömegkommunikáció – kommunikációs zavar, – vélemény, – vita, – érv, – cáfolat, – hozzászólás, felszólalás, – alkalmi beszéd	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Hittan

Témakör: Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek

Óraszám: 50 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkciójának megismerése – A nyelvi elemzőképesség fejlesztése	– egyszerű szó, – összetett szó, – mondatrészek,	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra,

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelv változásainak megfigyelése – A helyesírási készség fejlesztése – A mondatfajták azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben, a Tízparancsolat/ Hiszek-egy/ a Miatyánk/ az Üdvözlégy vagy más katolikus ima szövegben – Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése – Az egyszerű mondat központosítása – Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai; a fontos és nehéz helyesírású egyházi kifejezések írásának gyakorlása (anyaszentegyház, krisztuskövetés,stb.) – A mellérendelő és az alárendelő szó szerkezet fajtáinak megismerése,elemzése – A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező] – A szórend és a mondatjelentéskapcsolatának vizsgálata – A szó elsődleges jelentésének, illetve a metaforikus jelentésnek elkülönítése, tudatos alkalmazása – A főbb szóalkotási módok (szóösszetétel, szóképzés) ismerete;bibliai/ liturgikus/ vallásos témájú elő- és utótagok az összetett szavakban (pálfordulás, oltárkép,benedekfű stb.) – Az összetett szavak alapvető helyesírási szabályainak elsajátítása – Digitális és papíralapú iskolai helyesírási segédeszközök: szótárak és szabályzatok és helyesírási portálok önálló használata	– szószerkezetek – alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; – mellérendelő:kapcsolatos, ellentétes, – választó, magyarázó, következtető szóösszetétel, – szóképzés, – szórend	– Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan,

Témakör: Könyvtárhasználat

Óraszám:2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek – Digitális és/vagy nyomtatott; vallásos szótárak és lexikonok használata	– szöveg, – hagyományos szöveg, – digitális szöveg, – lineáris szöveg, – nem lineáris szöveg	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Szövegértés és szövegalkotás

Óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása	– elbeszélés, – leírás, – jellemzés,	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra,

– A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése	– érvelés, cáfolat	– Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan
---	--------------------	---

MAGYAR NYELV 8. ÉVFOLYAM

Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell mérni.

A TÉMAKÖRÖK ÉS TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTŐ TÁBLÁZATA:

Témakör	Óraszám
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	2
A MAGYAR NYELV TÁRSADALMI ÉS FÖLDRAJZI VÁLTOZATAI, SZÓALKOTÁSI MÓDOK – JÁTÉKOS FELADATOKKAL	5
Könyvtárhasználat	1
Készüljünk a felvételire!	30
Szövegértés, szövegalkotás	8
Összetett mondat a szövegben	14
Nyelvtörténet, nyelvrokonság – játékosan	4
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	8
Összes óraszám:	72

Témakör: A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

Óraszám: 2 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése – A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben – A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása – A szövegértési készség fejlesztése – A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása – Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése, a katolikus keresztény értékrend szempontjainak érvényesítésével is – Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális, valamint hiteles keresztény források, eszközhasználatával	– tömegkommunikáció, – kommunikációs zavar, – vélemény, – vita, – érv, – cáfolat, – hozzászólás, – felszólalás, – alkalmi beszéd	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése. Hiteles egyházi médiumok – A kommunikációs zavar felismerése, javítása – Vita- és érvelési kultúra elsajátítása – A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása; az egyházi protokoll és a vallásos környezethez alkalmazkodás gyakorlásával		

Témakör: A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal

Óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása – A nyelv főbb változatainak megismertetése: köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek – A nyelvek megjelenési formáinak ismerete – A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése – A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése – A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása – Az egyház sajátos szókészletének megfigyelése: eredet, jelentésváltozás, helyesírási különlegességek – Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése	– irodalmi nyelv, – köznyelv, – nyelvjárás, – csoportnyelv, – ifjúsági nyelv, – jelnyelv	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Könyvtárhasználat

Óraszám: 1 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek – Digitális és/vagy nyomtatott szótárak, vallási szótárak, katolikus lexikonok használata	– szöveg, – hagyományos szöveg, – digitális szöveg, – lineáris szöveg, – nem lineáris szöveg	– Ének-zene, – Történelem – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Készüljünk a felvételire!

Óraszám: 30 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
------------------------------------	----------	---------------------

– A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban – A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben – A szókincs fejlesztése. Fontos egyházi szakkifejezések jelentésének pontosítása (szentségek, szentelmény, vigília; egyházi személyek megnevezése és megszólítása, stb.); rokonértelmű kifejezések gyűjtése.	– Az eddig tanult fogalmak átismétlése	– Magyar irodalom – Digitális kultúra
---	--	--

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigékértelmezése. Bibliai szállóigék felismerése, kiegészítése. Bibliai és egyházi vonatkozású szólások, közmondások gyűjtése, magyarázata. – A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése – Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása – Reflektálás a szöveg tartalmára – A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása – A hagyományos és a digitális írásfejlesztése – Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása – A helyesírási készség fejlesztése – A mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása – Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átismétlése		

Témakör: Szövegértés és szövegalkotás

Óraszám: 14óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása – A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése	– elbeszélés, – leírás, – jellemzés, – érvelés, – cáfolat	– Ének-zene, – Történelem – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Összetett mondat a szövegben

Óraszám: 18 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A mondatfajták felismerése a közlési szándék és szerkezet szerint – Az összetett mondatok típusainak megismerése - Ároni áldás és az utolsó ítéletről szóló beszéd (Máté evangéliuma 25, 31-46) gondolataink megfigyelése, elemzése - Valódi és a vonatkozó névmási kötőszók helyes használatának megfigyelése Pál apostol leveleiben(pl. Ef.1,3-14;Fil.2,5-11; Kol 1,12-20) – Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok elkülönítése – A központosítás megtanulása az összetett mondatban – Az idézés szabályainak elsajátítása bibliai idézetek, az igehely jelölése	– összetett mondat, - alárendelés, mellérendelés, - logikai viszonyok; - idézet, - idézés	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Nyelvtörténet, nyelvrokonság - játékosan

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben – a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből - A latin jövevényszavak- egyházi és iskolai kifejezések – a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése – a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése	– rovásírás, – nyelvemlék, – nyelvújítás, – nyelvcsalád, – nyelvrokonság, – jövevényszó	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

MAGYAR IRODALOM 5. ÉVFOLYAM

Témakör	Óraszám
Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások (mese, monda, mítosz) és lírai alkotások	18
Petőfi Sándor: János vitéz	22
Szülőföld, táj – lírai és kisepikai alkotások	10
Prózai nagyepika – ifjúsági regény 1. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	12
Egy szabadon választott meseregény elemzése	5
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	5
Összes óraszám	72

Témakör: Család, otthon, nemzet – kisepikai alkotások: mese, monda, mítosz és lírai alkotások
Óraszám: 18 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A családi és baráti kapcsolatok sokféleségének megismerése irodalmi szövegek által – Különböző korokban keletkezett, különböző műfajú szövegek tematikusrokonosságának, problémafelvetéseinek tanulmányozása – A korábban megismert műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontok alkalmazása hasonló témájú szövegekben – Személyes vélemény megfogalmazása a szövegekben felvetett problémákról, azok személyes élethelyzetéhez kapcsolása	– népmese, – mese, mesealak, meseformálás, mese-szám, – kaland, – motívum, – monda, rege, mítosz, – valamint a témakörhöz választott szövegek elemzéséhez kapcsolódó fogalmak: hagyomány, nemzeti hagyomány, nemzeti kultúra, hazaszeretet, eredetmonda, dal, életkép, idill, lírai én	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

Témakör: Petőfi Sándor: János vitéz

Óraszám: 22 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A mű szövegének közös órai feldolgozása – A mű cselekményének megismerése, fő fordulópontjainak értelmezése – A költői szöveg részletének és más médiumbeli megjelenítésének (rajzfilm, színmű, illusztráció, stb.) összehasonlítása – A szöveg néhány részletében a poétikai eszközök felismerése, szerepük értelmezése: verselés, szóképek, alakzatok	– verses epika, – elbeszélő költemény; – ütemhangsúlyosversezés, – verssor; – felező tizenkettes, – páros rím; – hasonlat, – metafora, – megszemélyesítés; – párhuzam, – ellentét	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Alapvető verstani és műfaji fogalmak megismerése, alkalmazása a mű bemutatásakor		

Témakör: Szülőföld, táj

Óraszám: 10 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A tájhoz, környezethez fűződő érzéseket, gondolatokat kifejező szövegek megértése, összehasonlítása – A táj- és környezetfestés eszközeiként szolgáló nyelvi formák megfigyelése lírai és prózai szövegekben – A nyelv változó természetének megfigyelése különböző példák alapján – A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése – Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó földrajzi kérdések megbeszélése – A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival – Irodalmi atlasz vagy térkép használata – A szövegek vizuális értését erősítő ábrák, illusztrációk készítése különböző technikákkal – Kisebbségi projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése	– hagyomány, – napló, – személyesség, – tájleírás, – téma, – útleírás	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

Témakör: Prózai nagyepika – Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Óraszám: 12 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészletek részletes megfigyelése – A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás – A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése – Egyes szereplők jellemzése	– Az epikai mű szerkezete: előkészítés, cselekmény, fordulat, bonyodalom, tetőpont, megoldás, végkifejlet, – helyszín, – főszereplő, mellékszereplő	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása – A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban		

Témakör: Egy szabadon választott magyar mese- vagy ifjúsági regény elemzése

Óraszám: 5 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése, és egyes szövegrészek részletes megfigyelése – A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás – A cselekmény főbb fordulópontjainak felismerése – Egyes szereplők jellemzése – Főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítása – A cselekmény és térszerkezet vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban		– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

MAGYAR IRODALOM 6. ÉVFOLYAM

Témakör	Óraszám
Hősök az irodalomban	15
Arany János: Toldi	20
Szeretet, hazaszeretet, szerelem	12
Prózai nagyepika – ifjúsági regény 2. Gárdonyi Géza: Egri csillagok	14
Szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény	7
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	4
Összes óraszám:	72

Témakör: Hősök az irodalomban

Óraszám: 15 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az olvasott szöveg szereplőiről, megjelenített élethelyzetekről szóban és írásban véleményt fogalmaz meg – A hősiesség különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása – A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése – A különböző korszakokban született szövegek nyelvi eltéréseinek összevetése – Az irodalmi szövegek keletkezéséhez, megértéséhez, tartalmához kapcsolódó történelmi, földrajzi kérdések megbeszélése – Irodalmi atlasz vagy térkép használata – Kisebbségi projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése	– próbatétel, – ismétlődő motívum, – időmértékes versezés, – vándortéma; – daktilus, spondeus, – hexameter; – epigramma, – ballada, vígballada, népballada, műballada, – balladai homály, – kihagyás	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház – Hon- és népismeret

Témakör: Arany János: Toldi

Óraszám: 20 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A mű szövegének közös órai feldolgozása – Az olvasás és megértés nyelvi nehézségeinek feltárása, szókincs bővítés és olvasási stratégiák fejlesztése – Az elbeszélő költemény műfaji jellemzőinek felismerése, értelmezése a mű vonatkozásában – Az alkotás néhány stíluselemének megfigyelése (pl. verselés, szóképek, alakzatok)	– verses epika, – elbeszélő költemény; – előhang, – epizód, – késleltetés; – allegória; – fokozás, – túlzás, – megszólítás	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház – Hon- és népismeret

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A mű erkölcsi kérdésfelvetéseinek (bűn, bosszú, megtisztulás, testvériség stb.) megtárgyalása – Az elbeszélői szerepek (narráció, költői kiszólások, rokonszenv) felismerése, értelmezése a jelentésteremtésben		

Témakör: Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Óraszám: 12 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az olvasott szöveg szereplőinek érzelmeiről, gondolatairól, az élethelyzetekről vélemény megfogalmazása szóban és írásban – A szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása – A téma megjelenítését különböző korokban és műfajokban szolgáló nyelvi formák elkülönítése lírai és prózai szövegekben – A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése – A szövegek összevetése a keletkezésükhöz, megértésükhöz, tartalmukhoz kapcsolódó valós helyszínek különböző korokból származó képi ábrázolásaival – Kisebb projektmunkák, a szövegekhez kapcsolódó közös kutatási feladatok elvégzése	– líra, lírai alany, lírai én, – téma, – motívum; – versforma, – rímszerkezet, – keresztrím, – alliteráció; – dal, népdal	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház – Hon- és népismeret

Témakör: Prózai nagyepika: Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Óraszám: 14 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyesszövegrészletek részletes megfigyelése – A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás – A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel – A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése – A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban – Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével	– történelmi regény, – elbeszélő, – időszervezet, – több szálon futó cselekmény, – jellemek	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház – Hon- és népismeret

Témakör: Egy szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény

Óraszám: 7 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyesszövegrészek részletes megfigyelése – A cselekményben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi konfliktusok azonosítása, véleményalkotás – A cselekmény fordulópontjainak összekapcsolása a műfaj jellegzetességeivel – A főbb szereplők kapcsolatának értelmezése – A szereplők közötti kapcsolatok vizuális megjelenítése analóg vagy digitális médiumban – Szövegalkotás az egyes szereplők nézőpontjának megjelenítésével	– A korábban tanult poétikai fogalmak alkalmazása a választott regénynek megfelelően	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Természettudomány, – Hittan – Dráma és színház

MAGYAR IRODALOM 7. ÉVFOLYAM

Témakör	Óraszám
KOROK ÉS PORTRÉK	
- A KÖZÉPKOR	6
- RENESZÁNSZ, HUMANIZMUS, REFORMÁCIÓ	16
- Irodalmunk a 17–18. században	7
- Klasszicizmus és romantika	30
Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény	3
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	10
Összes óraszám:	72

Témakör: Korok és portrék: A középkor

Óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Irodalmi szövegek olvasása, értelmezése - Az európai civilizáció alappillérei: a görög filozófia, a római jog és a keresztény etika – Az európai kultúra kialakulásának megismerése; gyökereinek(antik és zsidó-keresztény kultúra) tudatosítása	– középkor, – román stílus, gótika, – egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, trubadúrok, – intellektus, – parainesis, – kódex, – iniciálé, – miniatűr	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Kémia – Fizika – Földrajz – Hittan

Témakör: Korok és portrék: Reneszánsz, humanizmus, reformáció

Óraszám: 16 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése – A reneszánsz világkép értelmezés; a hit és az Egyház jelentősége a reneszánsz idején – A reformáció és az anyanyelvi kultúra összefüggésének felismerése – A reneszánsz irodalom alkotóinak, műfajainak, jellegzetes motívumainak megismerése – A reneszánsz dráma változatok elkülönítése – Egy adott mű különböző művészeti ágakban és médiumokban megjelenő adaptációjának összehasonlítása	– reneszánsz, – humanizmus, – reformáció, – könyvnyomtatás, – vitézi élet, – életkép, – dal, – epigrama, – dráma, – vígjáték (komédia)	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Korok és portrék: Irodalmunk a 17-18. században

Óraszám: 7 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasása, értelmezése – A nemzeti hagyományunk szempontjából szimbolikus irodalmi szövegek megismerése	– kuruc kor, – toborzódal, – bujdosóének, – siratóének, – levél,	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A barokk jellegzetes műfajainak és stílusjegyeinek megismerése; stílusjegyek megfigyelése híres külföldi és magyarországi templomok külső-belső kialakításában - A barokk jelentősége a katolikus egyház törekvéseiben – A hazaszeretet megjelenése a korszakművészetében	– emlékirat	– Hittan

Témakör: Korok és portrék: Klasszicizmus és romantika

Óraszám: 30 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nemzeti identitást meghatározó líraiszövegek olvasása, megértése, megbeszélése – A felvilágosodás és a romantika korának művelődéstörténeti és irodalmi programjának megismerése - Vörösmarty Mihály életének, a 19. századi magyar irodalomban betöltött szerepének megismerése – Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása; keresztény értékrend szerinti vizsgálata – Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése – Alapvető lírapoétikai szakterminusok bevezetése lírai én, lírai én pozíciói; hangulati líra, gondolati líra, közösségi líra; helyzetdal, életkép, megszólító vers – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése: pl. vidám, könnyed, humoros, ironikus, emelkedett, fennkölt, meghitt, idilli – Néhány alapvető lírai műfaj jellemző darabjának megismerése (pl.: dal, himnusz, epigrama, óda); összevetése egy-egy középkori és/vagy a napjainkban használatos zsoltárral – Alapvető szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora. Vallásos szövegek, pl. imák szóképeinek vizsgálata(pl.litániák) – A novella és a regény műfaji sajátosságai felismerése – Novellákat és regényeket különböző szempontok szerinti (téma, műfaj, nyelvi kifejezőeszközök) értelmezése	– romantika; – közösségi emlékezet, – önazonosság; – szállóige, – szónoklat, – humor, – óda, – elégia, – dal, – himnusz, – epigrama, – kisepika, – anekdota, – novella, – elbeszélés	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

– A kisepikai és a nagyepikai alkotások különbségeinek felismerése cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz stb. - Szórakoztató anekdoták neves világi és/vagy egyházi személyekről (pl.Szent II. János Pálról)		
--	--	--

Témakör: Magyar vagy világirodalmi ifjúsági regény

Óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Otthoni olvasás és közös órai szövegfeldolgozás: nagyobb szövegegység áttekintő megértése és egyes szövegrészek részletes megfigyelése – A cselekményben megjelenő élethelyzetek, konfliktusok azonosítása, véleményalkotás	– történet és elbeszélés, – előre- és visszautalás, – késleltetés, – epizód, – jelenet,	

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A cselekmény ismertetése az elbeszélés időkezelésének megfigyelésével (pl. egyenes vagy fordított időrend, késleltetés, összefoglalás, időbeli ugrások stb.) – Az elbeszélt világ főbb jellemzőinek összefoglalása (pl. realista, romantikus, varázslatos, egy- vagy többszintű világ)	– leírás, – kihagyás	

MAGYAR IRODALOM 8. ÉVFOLYAM

Témakör	Óraszám
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
- Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	18
- Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	14
- „Vérző Magyarország” - Trianon	4
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
- Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	14
- Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	6
- Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	4
A 20. századi történelem az irodalomban	
II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956	6
Szórakoztató irodalom	3
Differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra felhasználható óra	3
Összes óraszám:	72

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

Líra a 20. század első felének magyar irodalmában

Óraszám: 18 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nemzeti identitást meghatározó líraiszövegek olvasása, megértése, megbeszélése – A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása – Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása – Lírai szövegek poétikai-retorikai- stilisztikai elemzése – Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése – Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia, szimbólum	– metonímia, – szimbólum; – anafora	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

Epika a 20. század második felének magyar irodalmában

Óraszám: 14 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A történetmesélés egyszerűbb formáinak átismétlése – A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népiesregény; paródia; lírai novella, realista novella – Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése – A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak felismertetése – Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségei (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz) - Vallásos jellegű aforizmák (pl. Böjte Csaba, Gárdonyi Géza, Fekete István bölcsességei)	– kisepika, – novella, – elbeszélés, – iskolaregény, – fejlődésregény; – népies regény; – humor, – paródia; – lírai novella, – realista novella, – aforizma	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében
„Vérző Magyarország” -Trianon

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése – A történelmi tragédia megjelenése irodalmi alkotásokban. A hit és a templom, a közösség és a kultúra mint megtartó erő tudatosítása. – Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése	– békediktátum, – elcsatolás, – nemzeti trauma, – nemzeti érzés, – Kárpát-medencei magyarság, – nacionalizmus, – patriotizmus	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében:

Líra a 20. század második felének magyar irodalmában

Óraszám: 14 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A lírai nyelvhasználat sajátosságainak átismétlése – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése – Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal) – Szóképek, alakzatok felismerése	– lírai önéletrajz, – népies dal	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében:

Epika a 20. század második felének magyar irodalmában

Óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A történetmesélés egyszerűbb formáinak átismétlése – A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek – Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése – Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése – Önéletrajzi ihletettség a 20. század második felének epikájában – A groteszk megjelenése a korszak irodalmában	– egyperces, – groteszk, – humor	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében:

Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában

Óraszám: 4 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A színpadi hatáskeltés eszközeinek vizsgálata – A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata, megvitatása – A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlatsegítségével – A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése – A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése – Drámarészletekből drámaegész kibontása – Részvétel egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben	– dráma mint műnem, – tragédia, – komédia, – színház; – a drámai szerkezet, – alapszituáció, – bonyodalom, – konfliktus, – tetőpont, – megoldás; – monológ, – dialógus, – tér- és időviszonyok; – drámai szerepkörök, – szereplők rendszere, – jellemtípus	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Dráma és színház – Hittan

Témakör: A 20. századi történelem az irodalomban

II. világháború, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúraáldozatai, 1956

Óraszám: 6 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban – Diktatúrák és áldozatok, erkölcsidilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között. Ismerkedés a kor vértanú szentjeivel (Boldog Apor Vilmos, Salkaházi Sára, Brenner János, Mindszenty József, stb.) – Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása. Krisztus követésének jelentősége a nehéz élethelyzetekben- véleménynyilvánítás, mérlegelő gondolkodás. – Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése	– jellemfejlődés, – szolidaritás, – holokauszt, – koncentrációs tábor, – diktatúra, – forradalom, – szovjet megszállás, – emigráció, emigráns irodalom	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan

Témakör: Szórakoztató irodalom

Óraszám: 3 óra

Fejlesztési feladatok és ismeretek	Fogalmak	Kapcsolódási pontok
– Az eddigi irodalmi ismeretekfelelevenítése és alkalmazása aválasztott mű értelmezésében	– szórakoztató irodalom, – manipuláció és hitelesség, – krimi, detektívregény	– Ének-zene, – Történelem – Vizuális kultúra, – Digitális kultúra, – Földrajz – Hittan